

Bezpečnost a ochrana zdraví při práci pro SŽDC

Při práci pro SŽDC platí předpis Op 16 (účinnost od 1.4.2006). Tento předpis stanovuje podmínky a předpoklady k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Předpis je závazný pro všechny zaměstnance SŽDC a pro ostatní právnické a fyzické osoby, které na základě smluvního vztahu s SŽDC vykonávají pro SŽDC práce nebo jinou činnost a tímto smluvním vztahem jsou k tomu vázány. Z druhé části předpisu Op 16 vyjímáme:

- při průjezdu vlaku nebo posunujícího dílu musí zaměstnanec zaujmout takové postavení, které neohrozí jeho bezpečnost,
- s ohledem na bezpečnost a ochranu zdraví při práci zaměstnanců pracujících v kolejišti musí být využívána veškerá na ČD dostupná dorozumívací technika pro udělování pokynů, případně k jejich varování,

Mimo jiné je zakázáno :

- vstupovat do kolejiště bez soustředění se na provoz, zdržovat se v kolejišti bez důvodu, přecházet koleje bez rozhlédnutí se na obě strany,
- stoupat a sedat na hlavu kolejnice, srdcovku, přídržnici, jazyk nebo opornici výhybky,
- podlézat drážní vozidla (dále jen vozidla), přecházet koleje za stojícími vozidly ve vzdálenosti menší než 5 m, procházet mezerami mezi vozidly, je-li vzdálenost mezi nimi menší než 10 m a není-li jistota, že vozidla nebudou uvedena do pohybu, přecházet těsně před nebo za jedoucími vozidly,
- přecházet po náraznících, šroubovkách nebo samočinných spřáhel vozidel, stát nebo sedět na nich,
- vstupovat do prostoru mezi rampu a jedoucí vozidlo, zdržovat se v tomto prostoru, jakož i zdržovat se tam, kde není dodržen volný, schůdný prostor nebo průjezdný průřez,
- tlačit nebo táhnout vozidla za nárazníky, případně šroubovky,
- dotýkat se (mimo oprávněných zaměstnanců), stoupat nebo sedat na elektromotorické přestavníky a jiná elektrická zařízení, zejména na elektrifikovaných tratích, nebo pokládat na ně jakékoliv předměty,
- čistit vozidla a mechanizační prostředky za pohybu
- opravovat mechanizační prostředky za chodu a bez jejich zabezpečení proti samovolnému pohybu,
- zdržovat se s otevřeným ohněm nebo kouřit v prostorách, kde jsou uskladněny snadno zápalné, hořlavé a výbušné látky,
- používat jiné cesty, než veřejné, popř. určené staničním nebo přípojovým řádem. Při mimořádnostech se postupuje podle specifických ustanovení,
- vystupovat na střechy vozidel a jejich náklady na kolejích s trolejovým vedením, není-li vedení vypnuto a zajištěno,

Práce v obvodu stanic, řeší část druhá, kapitola III, předpisu Op 16; především :

- osamělý zaměstnanec či vedoucí práce jsou povinni předem oznámit druh a místo práce dopravnímu zaměstnanci v jehož stanoveném obvodu budou pracovat a předat mu bezpečnostní štítek,
- způsob vyrozumívání o pohybu vozidel určí dopravní zaměstnanec
- předáním bezpečnostního štítku se osamělý zaměstnanec či vedoucí práce nezbuývají odpovědnosti za bezpečnost svou, případně bezpečnost svých spoluzaměstnanců,
- o počtu převzatých bezpečnostních štítků rozhodne dopravní zaměstnanec,
- po skončení práce nebo před přechodem na jiné pracoviště si příslušný zaměstnanec musí bezpečnostní štítek zvývednout u dopravního zaměstnance osobně,
- osamělý zaměstnanec, pokud nemůže být o pohybu vozidel informován dopravním zaměstnancem vyrozumívacím zařízením se zpětným dotazem, nesmí pracovat,
- osamělý zaměstnanec kterékoliv organizační složky musí mít při práci vždy navlečenou oranžovou halenu nebo bezpečnostní opasek žluté fluorescenční barvy, případně výstražný oblek, podle povahy vykonávané činnosti. Za snížené viditelnosti musí mít při sobě rozsvícenou svítilnu s bílým světlem.

Bezpečnostní opatření při práci v traťových kolejích a v kolejích ostatních organizačních složek, řeší část druhá, kapitola III, předpisu OP 16; především:

- vedoucí práce je povinen zabezpečit pracoviště na širé trati výstražnými terči nebo žlutým zábleskovým světlem,
- pro práci osamělého zaměstnance platí ustanovení kapitoly III předpisu Op 16,
- pracuje-li skupina, to je dva a více zaměstnanců v kolejích organizačních složek nebo na širé trati, musí být jejich bezpečnost zajištěna střežením, které vykonává bezprostředně nadřízený zaměstnanec (vedoucí práce) nebo jím určený zaměstnanec - bezpečnostní hlídka,
- lze použít výstražné zařízení pro zabezpečení pracoviště (VZZP),
- musí-li pracovní skupina použít zemní těleso jako cestu na pracoviště nebo k odchodu z něho, musí nastoupit cestu celá skupina zaměstnanců pod dozorem vedoucího práce. Zaměstnanci musí jít všichni po jedné okrajové stezce, a to v zástupu za sebou.

Práce za snížené viditelnosti, řeší část druhá, kapitola IV, předpisu Op 16; především :

- práce za snížené viditelnosti, za tmy, mlhy, vánice v kolejích a na nepřehledných tratích se mohou provádět jen výjimečně a za dodržení předepsaných opatření .

Posun, řeší část druhá, kapitola V a VI předpisu Op 16; především :

- ruční posun, posun vrátkem, silničními vozidly smí řídit pouze zaměstnanec k tomu oprávněný.

Cesty, schody a schodiště, řeší část druhá, kapitola VII a VIII předpisu Op 16; především :

- v obvodu OS nepřístupných veřejnosti jsou zaměstnanci povinni při cestě do a ze zaměstnání používat cest , vchodů a východů k tomu určených a zapracovaných do SŘ nebo PŘ,
- s touto skutečností musí být zaměstnanci prokazatelně seznámeni.

Chůze a jízda po trati a v obvodu organizačních složek, řeší část druhá, kapitola X, předpisu Op 16; především :

- chůze v kolejišti smí být konána po stezkách nebo pěšinách. Koleje je dovoleno přecházet pouze kolmo. Zaměstnancům, kterým byla přidělena návěštní svítlna, ji musí mít za snížené viditelnosti rozsvícenou,
- jízda na kole, motocyklu či jiném dopravním prostředku po trati a v kolejišti je zásadně zakázána.

Chůze po mostech a v tunelech, řeší část druhá, kapitola IX a X předpisu op 16; především :

- chůze po mostech a v tunelech je až na výjimky zakázána.

Bezpečnost zaměstnanců při práci s elektrickým zařízením a v blízkosti trakčního vedení řeší část druhá, kapitola XI, předpisu Op 16; především :

- při obsluze a práci na elektrických zařízeních a při činnosti nebo pobytu v jejich blízkosti je nutno dodržovat bezpečnostní předpisy, vyhlášky, obecně závazné normy a předpisy pro obsluhu,
- při záchranných pracích musí být co nejdříve zajištěn beznapěťový stav,
- k hašení požáru se smí používat pouze vhodné hasící prostředky,
- při práci pod trolejovým vedením nebo na tratích neelektrifikovaných s elektrickým vytápěním souprav je nutno dbát zvláštní opatrnosti a dodržovat všechny závazné či předepsané technologické postupy, především při práci na zpětném vedením (izolované styky, tlumivky ap.).
- Při montáži, provozu a údržbě zabezpečovacího zařízení musí být dodržovány všechny normy a směrnice, týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Pokud na pracovišti není přímo mistr nebo vedoucí čtyř a pracují zde nejméně dva pracovníci, musí být jeden z nich pověřen řízením pracovního postupu s ohledem na bezpečnost práce.

Práce a povinnosti zaměstnanců cizích právnických a fyzických osob na ČD řeší část třetí, kapitola I, předpisu Op 16

- Činnost zaměstnanců cizích právnických a fyzických osob v objektech a prostorách ČD musí být v souladu s předpisem Op 16 a ostatních předpisů, vyhlášek, platných norem a opatřeními vedení ČD.
- Zaměstnanci cizích právnických a fyzických osob smějí pracovat v prostorách ČD pouze na základě sjednané smlouvy mezi oběma stranami, jež musí obsahovat konkrétní ujednání k zajištění bezpečnosti a ochraně při práci, odpovědné zaměstnance, způsob kontroly, popřípadě sankce (např. zákaz další práce apod.).
- Vstupovat do obvodu celostátních drah, který není přístupný veřejnosti, bez doprovodu osoby znalé místních poměrů a odpovědné za jejich bezpečnost, smějí jen osoby splňující podmínky stanovené „Opatřením k povolování vstupu, fotografování a filmování ve státní organizaci ČD “.

Práce v odvětví sdělovací a zabezpečovací techniky, elektrotechniky a energetiky, řeší část čtvrtá, kapitola V, předpisu Op 16.